

תוכן העניינים:

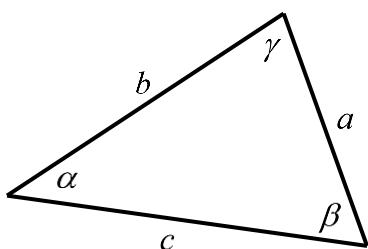
פרק 17	2
טראיגונומטריה במישור	2
סיכום עיקרי הדברים הנלמדים בפרק :	2.....
שאלות :	3.....
תשובות סופיות :	6.....
תרגול מבגרויות :	7.....
תשובות סופיות :	17.....

פרק 17

טריגונומטריה במישור

סיכום עיקרי הדברים הנלמדים בפרק:

משפט הסינוסים:

במשולש, צלע חילקי סינוס הזוויות שמולה הוא גודל קבוע והוא שווה לפעמיים רדיוס המעגל החוסם.

$$\text{בצורה מתמטית: } \frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma} = 2R$$

משפט הקוסינוסים:

במשולש, ריבוע צלע אחד שווה לסכום ריבועי שתי הצלעות האחרות פחות מכפלתן

$$\cos \gamma = \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2ab} \quad \text{או} \quad c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma$$

מתי נשתמש בכלל משפט:

• נשתמש במשפט הסינוסים כאשר :

א. נתונות שתי הזוויות וצלע.

ב. נתונות שתי הצלעות והזוויות מול אחת מהן.

ג. נתון רדיוס המעגל החוסם וצלע/זוויות נוספות.

• נשתמש במשפט הקוסינוסים כאשר :

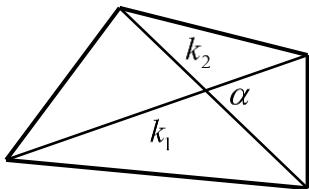
א. נתונות שתי הצלעות והזוויות ביניהן.

ב. נתונות שלוש הצלעות.

• כאשר ישנו יותר נתונים מאשר בסעיפים שלහלן ייתכן שנוכל להשתמש בשני המשפטים. בבחירה המשפט שבו נשתמש כדי לזכור שבמשפט הסינוסים ייתכנו שתי תשובות לזוית, גם אם בפועל רק אחת נכונה, ובמשפט הקוסינוסים תתקבל בודאות הזוית הנכונה.

שטחים של משולשים ומרובעים:

- שטח משולש ניתן לחישוב ע"י: $S = \frac{a \cdot h}{2} = \frac{ab \sin \gamma}{2} = \frac{a^2 \sin \beta \sin \gamma}{2 \sin \alpha}$

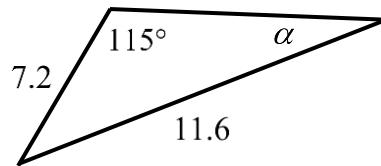

- שטח מרובע ניתן לחישוב ע"י אלכסוני: $S = \frac{k_1 k_2 \sin \alpha}{2}$

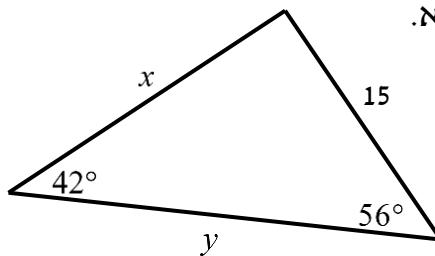
שאלות:

- (1) מצא את ערכו של $y / x / a$ במשולשים הבאים:
(R הוא רדיוס המעגל החוסם, נתוני הצלעות בס"מ):

.ב.

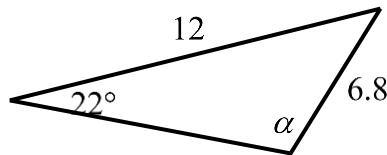
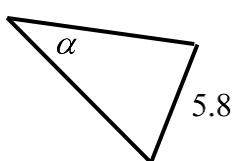

.א.

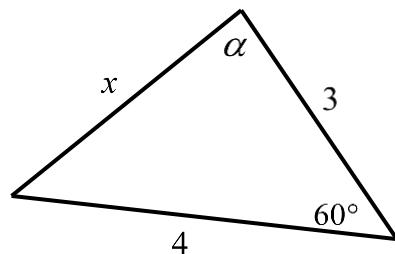

.ד. רדיוס המעגל: $R = 7$

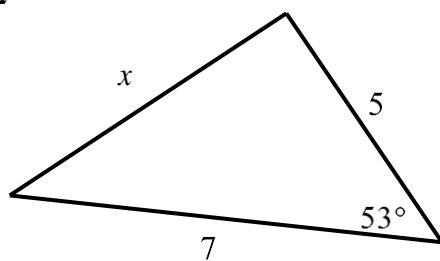
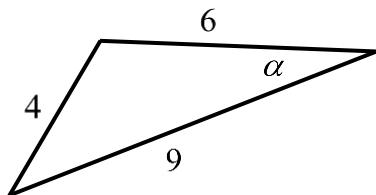
.ג.

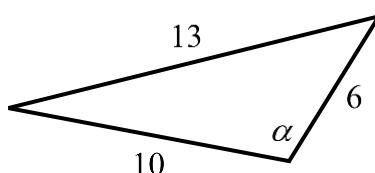
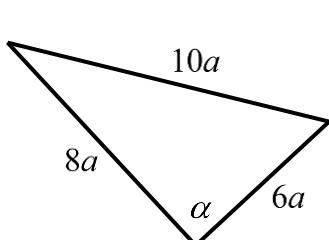
.ה.

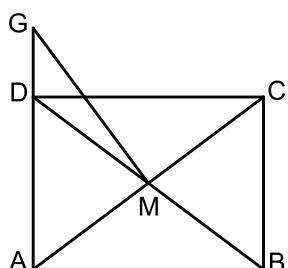
2) מצא את ערכו של x / α במשולשים הבאים:
ב. א.

ד.

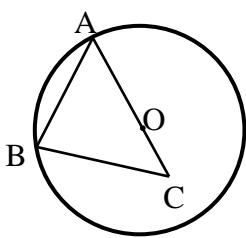
3) נתון משולש שווה שוקיים $\triangle ABC$ ($AB=AC$) שאורך השוק שלו הוא 22 ס''מ וגודלה של זווית הבסיס בו הוא 70° .
א. הוכח זווית $\angle C = 40^\circ$.
ב. מצא את אורךו של הקטע AD .

4) אלכסוני המלבן $ABCD$ נפגשים בנקודה M .
הנקודה G נמצאת על המשך הצלע AD .

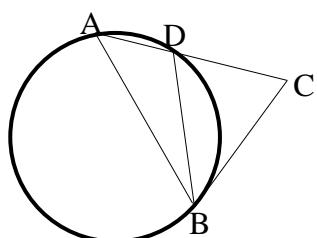
נתון: $3 \text{ ס''מ} = AB = 4 \text{ ס''מ}$, $AD = 1.2 \text{ ס''מ}$.
מצא את גודלו של הקטע GM .

5) מרובע שורכי אלכסוניו 8 ס''מ ו- 11 ס''מ חסום במעגל שאורך רדיוסו הוא 6 ס''מ .
חשב את זוויות המרובע.

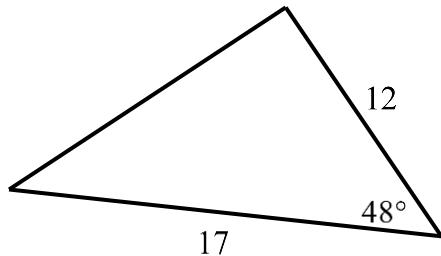
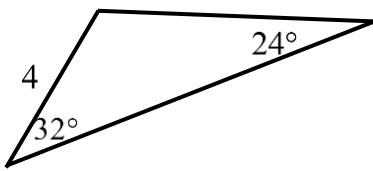
- (6) הצלע AB במשולש ABC היא מיתר במעגל שמרכזו O .
הצלע AC עוברת במרכז המעגל כמתואר בשרטוט.
נתון: $9 \text{ ס'מ} = BC$, $3 \text{ ס'מ} = OC$, $\angle BAC = 38^\circ$.
מצא את אורךם של רדיוס המעגל ושל הצלע AB .

- (7) אחד האלכסונים במקבילית יוצר זווית של 30° עם צלע אחת של המקבילית וזוית של 61.05° עם הצלע הסמוכה לה.
את מצלעות המקבילית גדולה ב- 3 ס'מ מהצלע הסמוכה לה.
חשב את היקף המקבילית.

- (8) המשולש ABD חסום במעגל שרדיוסו R .
המשך הצלע AD והמשיך למעגל בנקודה B נפגשים בנקודה C .
נתון: $\angle ADB = \beta$, $\angle C = \alpha$.
הבע באמצעות R , α ו- β את אורך הקטע BC .

- (9) חשב את שטחי המשולשים הבאים:
ב. .
א.

- (10) חשב את שטחו של טרפז שווה שוקיים שאורך האלכסון שלו 8 ס'מ והוא יוצר זווית של 15° עם הבסיסים.

- (11) במשולש ישר זווית ABC , ($\angle B = 90^\circ$) BD חוצה את הזווית $\angle A$.
נתון: $\angle A = \alpha$, $AB = m$.
הבע באמצעות α ו- m את שטח המשולש BCD .

תשובות סופיות:

$$\alpha = 34.231^\circ \quad \text{ב.} \quad x = 18.58 \text{ ס"מ}, y = 14.33 \text{ נ.} \quad (1)$$

$$\alpha = 24.474^\circ \quad \alpha = 155.526^\circ \quad \text{ד.} \quad \alpha = 138.618^\circ \quad \text{א.} \quad \alpha = 41.382^\circ \quad \text{ג.}$$

$$\alpha = 73.898^\circ, x = 3.606 \text{ ס"מ} \quad \text{ה.}$$

$$\alpha = 105.962^\circ \quad \text{ג.} \quad \alpha = 20.742^\circ \quad \text{ב.} \quad x = 5.646 \text{ ס"מ} \quad \text{א.} \quad \alpha = 90^\circ \quad \text{ד.}$$

$$AD = 13.064 \text{ ס"מ} \quad (3)$$

$$GM = 3.360 \text{ ס"מ} \quad (4)$$

$$66.444^\circ, 113.556^\circ, 41.810^\circ, 138.190^\circ \quad (5)$$

$$R = 9.242 \text{ ס"מ}, AB = 14.56 \quad (6)$$

$$P = 22 \text{ ס"מ} \quad (7)$$

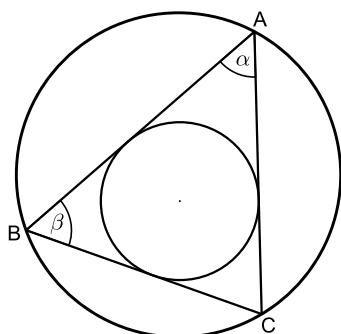
$$BC = \frac{2R \sin \beta \sin(\beta - \alpha)}{\sin \alpha} \quad (8)$$

$$S = 8.641 \text{ ס"מ} \quad \text{ב.} \quad S = 75.801 \text{ נ.} \quad (9)$$

$$S = 16 \text{ ס"מ} \quad (10)$$

$$S_{\Delta BCD} = \frac{m^2 \tan^2 \alpha \sin 45^\circ \cos \alpha}{2 \sin(\alpha + 45^\circ)} \quad (11)$$

תרגול מבגרויות:

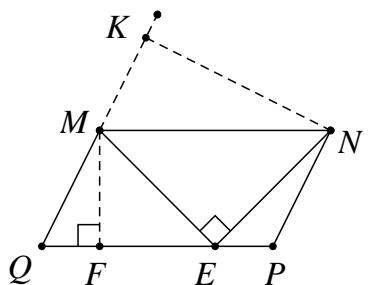
1) המשולש ABC חסום מעגל שרדיוסו R .

נתון כי $\angle B = \alpha$, $\angle A = \beta$.

א. הבע את רדיוס המעגל החסום
במשולש בעזרת R , β , α .

ב. נתון כי: $60^\circ = \beta = \alpha$.

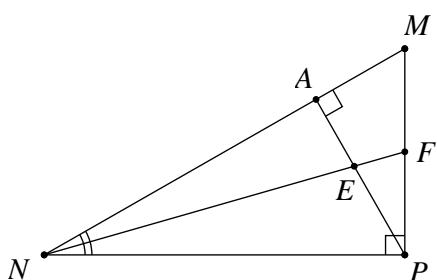
חשב את רדיוס המעגל החסום
במשולש בעזרת R .

2) במקבילית $MNQP$ נקודה E נמצאת על

הצלע PQ כך ש- $\angle MEN = 90^\circ$ (ראה ציור).

נתון: $12^\circ = \angle MNP$, $\angle MQP = 70^\circ$,
מצא את הגובה MF , ואת הגובה NK .

3) במשולש ישר-זווית MNP ,

$\angle P = 90^\circ$ (ראה ציור)

ו- NF חוצה את הזווית $\angle MNP$.

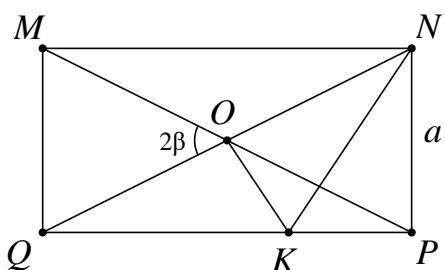
PA ו- NF נחתכים בנקודה E

(ראה ציור).

נתון: $24^\circ = \angle NPM$, $\angle NP = 90^\circ$.

א. מצא את אורך הקטע NA .

ב. מצא את אורך הקטע EF .

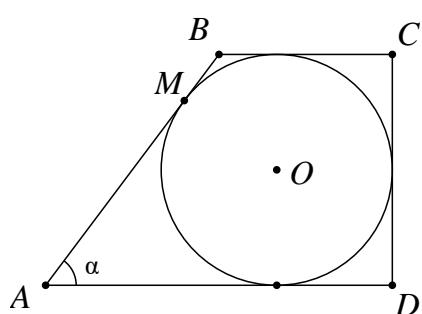
4) אלכסוני המלבן $MNPQ$ נחתכים
בנקודה O .

נקודה O מעילים אנך ל- QN החותם
את QP בנקודה K (ראה ציור).

נתון: $a = NP$, $\angle MOQ = 2\beta$.

א. הבע את אורך הקטע OK
באמצעות β ו- a .

ב. הבע את היקף המשולש NOK
באמצעות β ו- a .

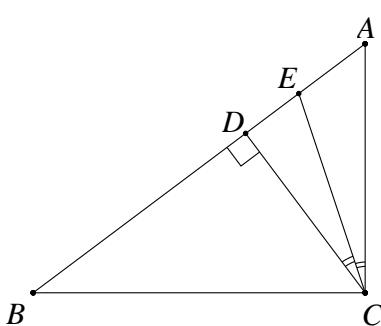

5) בטרפז ישר-זווית ABCD חסום מעגל שמרכזו O.

הנקודה M היא נקודת ההשקה של המעלג עם השוק AB.

נתון: $\angle BAD = \alpha$, $\angle AMB = 12^\circ$.

- הבע את רדיוס המעלג בעזרת α .
- הבע את היקף הטרפז בעזרת α .

6) במשולש ישר-זווית ABC (ראה ציור) נתון: $8 \text{ ס''מ} = \angle ABC = \beta$, $BC = 90^\circ$, $\angle ACB = 90^\circ$.

CD הוא הגובה ליתר.

CE הוא חוצה-הזווית $\angle ACD$.
הבע את אורך הקטע AE באמצעות β .

7) נתון מעגל שרדיוסו R. מצולע משוכל בעל 9 צלעות חוסם את המעלג זהה.

מצולע משוכל אחר בעל 9 צלעות חסום בתוך מעלג זה.

חשב את היחס בין שטח המצולע החוסם את המעלג לשטח המצולע החסום במעל זה.

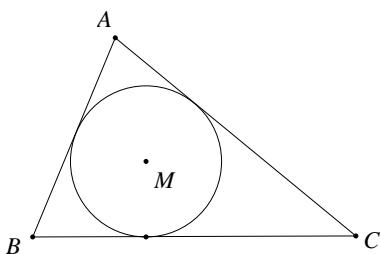
8) $\triangle ABC$ הוא משולש שווה-שוקיים ($AB = AC$) שאורך בסיסו 12 ס''מ.

AD הוא הגובה לבסיס BC, ו- CE הוא הגובה לשוק AB.

שני הגבהים נחתכים בנקודה O. נתון: $\angle ABC = \alpha$, $\angle A = \alpha$.

- הבע את היחס $AO : DO$ באמצעות α .

ב. הראה כי בעבר $\angle B = 60^\circ = \alpha$ הביטוי שמצאת בסעיף א' מתאים לתכונות הגאומטריות של משולש שווה-צלעות.

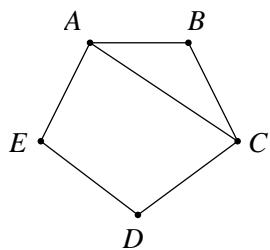

9) במשולש ABC חסום מעגל שמרכזו M ורדיוסו r (ראה ציור).

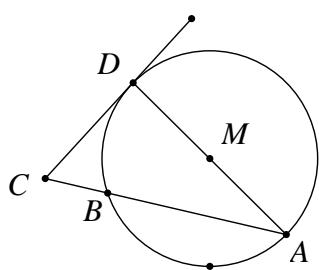
נתון: $\angle B = 62^\circ$, $\angle C = 46^\circ$.

- הבע באמצעות r את אורך הצלע BC.

ב. נתון: $16 \text{ ס''מ} = BC$. מצא את r.

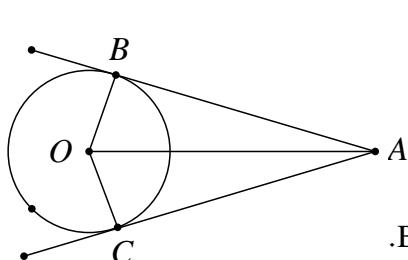

- 10) במקומש משוכלל ABCDE (ראה ציור)
אורך האלכסון AC הוא 15 ס"מ.
חשב את שטח המוקומש.

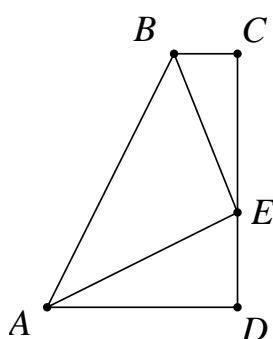

- 11) נקודה C הנמצאת מחוץ למעגל שמרכזו M
ורדיוסו R מעבירים משיק CD
וחותך CBA למעגל (ראה ציור).
נתון: $CD = \frac{3}{5}R$

- א. מצא את זוויות המשולש CAD.
ב. הבע באמצעות R את שטח המשולש BCD.

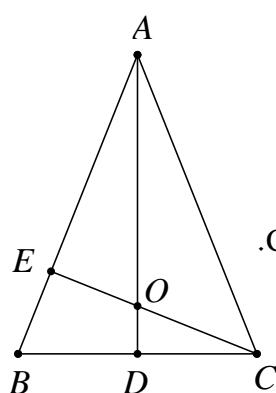

- 12) נקודה A, הנמצאת מחוץ למעגל שמרכזו O
יווצאים שני משיקים למעגל, AC ו-AB (ראה ציור).
נתון: $AO = 10$ ס"מ, $\angle BAC = 2\alpha$
א. הבע באמצעות α את
שטח המרובע ABOC.
ב. הבע באמצעות α , שטח המשולש BOC.
ג. הראה שאם $\alpha = 30^\circ$, אז: $S_1 = 4 \cdot S_2$.

- 13) ABCD הוא טרפז ישר-זוית ($\angle C = \angle D = 90^\circ$).
נקודה E נמצאת על הצלע DC (ראה ציור).
נתון: $\angle CBE = \beta$, $AE = BE = k$, $\angle AEB = 90^\circ$
הבע באמצעות k ו- β את שטח הטרפז.

- 14) ענה על השאלות הבאות:
א. במעושר משוכלל, שטחו 100 סמ"ר, חוסמים מעגל.
מצא את רדיוס המעגל החסום במעושר.
ב. מעושר משוכלל חסום במעגל, שאת רדיוסו מצאת בסעיף א'.
מצא את שטח המעושר המשוכלל זהה.

(15) $\triangle ABC$ הוא משולש שווה-שוקיים ($AB = AC$) שבו זווית הראש היא זווית חדה.

נתון כי זווית הבסיס היא β ואורך הבסיס BC הוא 2α .

AD הוא הגובה לבסיס BC ו- CE הוא הגובה לשוק AB .

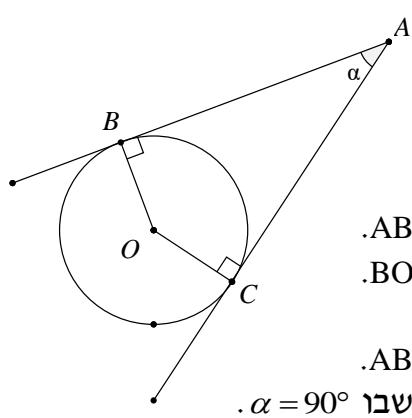
הגבאים AD ו- CE נפגשים בנקודה O (ראה ציור).

א. הבע באמצעות α ו- β את אורך הקטעים CO ו- CE .

ב. הבע באמצעות β את היחס $\frac{CO}{CE}$.

ג. חשב את היחס שמצאת בסעיף ב' כאשר $\beta = 60^\circ$, והסביר מהי המשמעות

הגאומטרית של התוצאה שקיבלת.

(16) מנקודה A יוצאים שני משיקים למעגל שמרכזו O , שאורכם m (כלומר: $AB = AC = m$).

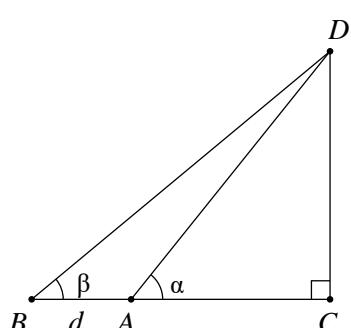
נקודות ההשקה הן B ו- C , והזווית שבין המשיקים היא $\angle BAC = \alpha$ (ראה ציור).

א. הבע באמצעות m ו- α את שטח המשולש ABC .

ב. הבע באמצעות m ו- α את שטח המשולש BOC .

ג. הבע באמצעות α את היחס שבין שטחו של המשולש BOC לבין שטחו של המשולש ABC .

ד. בדוק את תשובתך לסעיף ג' במקרה המינוח שבו $90^\circ = \alpha$.

(17) במשולש ישר-זווית DAC נתון $\angle DAC = \alpha$.

מאריכים את הניצב AC כך ש- d

נתון כי: $\angle DBA = \beta$ (ראה ציור).

סמן: $AC = x$.

הבע את x באמצעות d , α ו- β .

(18) נתון משולש ישר-זווית ABC ($\angle C = 90^\circ$).

הוּא הגובה ליתר.

CE הוא חוצה-זווית $\angle CAB$.

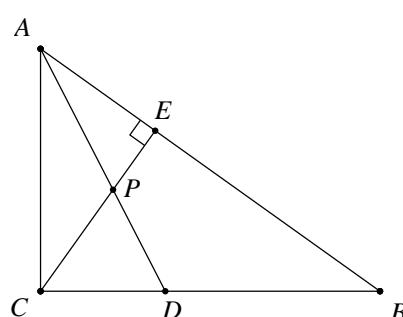
ו- AD נחתכים בנקודה P (ראה ציור).

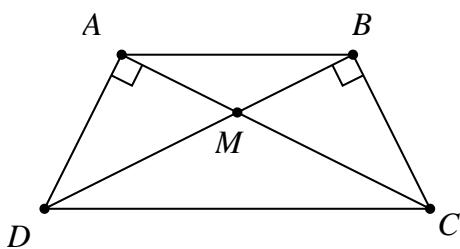
נתון: $AC = m$, $AC = m$, $\angle CAB = \alpha$.

הבע באמצעות m ו- α את:

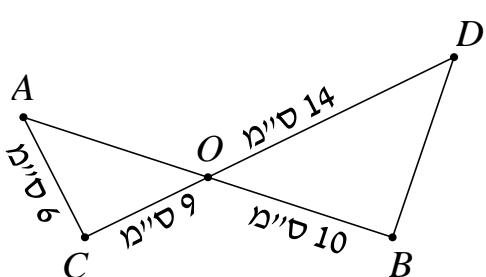
א. אורך הקטע AE .

ב. אורך הקטע PD .

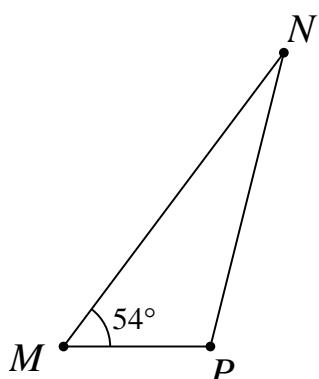

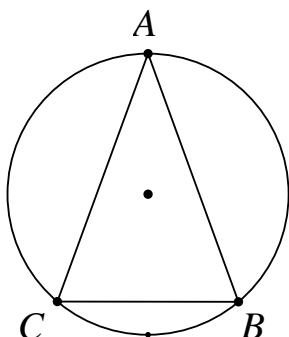
19) בטרפז שווה-שוקיים ABCD ($AD = BC$), האלכסונים נפגשים בנקודה M (ראה ציור). נתון: $\angle DAC = \angle DBC = 90^\circ$, $\angle ADC = \angle BCD = 65^\circ$. DC = 11 ס"מ. חשב את שטח המשולש AMD.

20) הקטעים AB ו- CD נחתכים בנקודה O. נתון כי: $\angle OAC = 60^\circ$, $AC = 6$ ס"מ, $CO = 9$ ס"מ, $OB = 10$ ס"מ, $OD = 14$ ס"מ. חשב את $\angle ODB$.

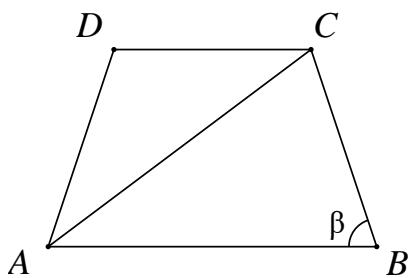

21) במשולש MNP גודל הזווית M הוא 54° . נתון כי אורך הצלע MN הוא 12 ס"מ (ראה ציור), והצלע NP ארוכה ב-7 ס"מ מהצלע MP.
א. חשב את אורך הצלע NP.
ב. PA הוא תיכון לצלע MN.
חשב את שטח המשולש PAN.

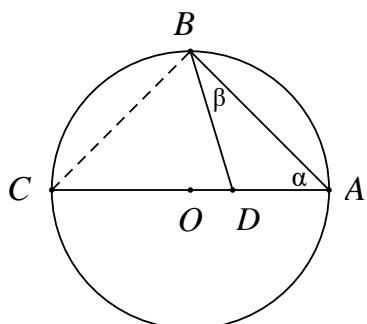

22) המשולש השווה-שוקיים ABC ($AB = AC$) חסום במעגל (ראה ציור).
נתון: $\angle ABC = \beta$. כמו כן ידוע שאורך רדיוס המעגל הוא 20 ס"מ.
א. הבע בעזרת β את שטח המשולש ABC.
ב. חשב את שטח המשולש ABC בעבר $\beta = 45^\circ$.

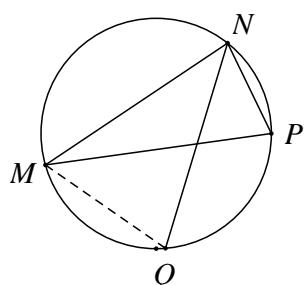
23) במשולש ABC הזווית $C = 60^\circ$, אורך הצלע AB הוא $7 + \sqrt{13}$ ס"מ, והיקף המשולש הוא $13\sqrt{3}$ ס"מ. חשב את שטח המשולש.

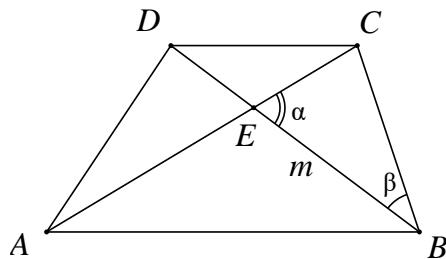
- (24) בטרפז שווה-שוקיים ABCD ($AD = BC$) אורך הבסיס הגדול AB שווה לאורך האלכסון. זווית הבסיס היא β ($\beta > 60^\circ$) (ראה ציור). הבע באמצעות β את היחס שבין שטח המשולש ACD לשטח המשולש ABC.

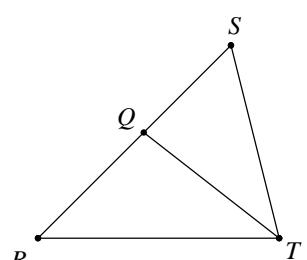
- (25) הקודקודים A ו- B של המשולש ABD נמצאים על היקף מעגל שאורך רדיוסו 12 ס"מ ומרכזו O. הקודקוד D של המשולש ABD נמצא על הרדיוס OA. א. הבע בעזרת α ו- β את שטח המשולש ABD. ב. הבע בעזרת α ו- β את היחס שבין שטח המשולש ABC לשטח המשולש ABD.

- (26) משולש MNP חסום במעגל. המיתר NQ חוצה את הזווית $\angle MNP$. נתון: $NP = 12$, $\angle MPN = 70^\circ$, $\angle MNP = 80^\circ$ ס"מ. חשב את אורך המיתר MQ.

- (27) נתון טרפז ABCD ($AB \parallel CD$) הנקודת E היא נקודת המפגש של אלכסוני הטרפז. נתון: $\angle CEB = \alpha$, $BE = m$, $DC = BC$, $\angle CBD = \beta$ (ראה ציור). הבע את אורך בסיס הטרפז: β ו- m באמצעות α ו- CD .

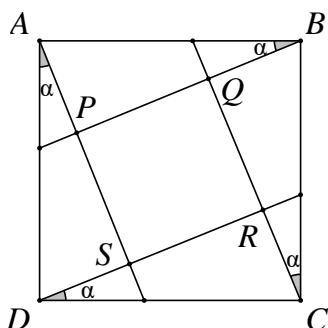
- (28) במשולש RST נתון: QT הוא חוצה-הזווית $\angle RTS$ (ראה ציור), $\angle TRQ = 45^\circ$, $\angle RST = \alpha$, $RQ = \sqrt{2}$, $QS = m$. א. הבע את $\sin \alpha$ באמצעות m . ב. נתון כי: $m = \frac{2}{\sqrt{3}}$. חשב את זוויות המשולש RST.

29) במשולש שווה שוקיים ABC ($AB = AC$) התיICON לשוק שווה באורךו לרדיוס המ Engel החוסם את המשולש. חשב את זווית הבסיס של המשולש.

30) נתון משולש צלעוטיו $.t , 2t , kt$.

א. לאיזה ערכיהם של הקבוע k המשולש הוא קהה זווית?

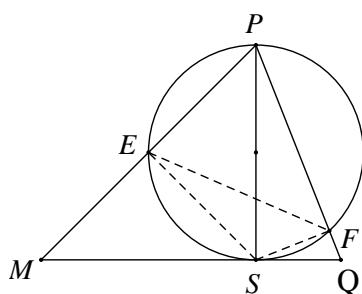
ב. נתון $k = \sqrt{7}$. הבע ע"י t את אורך חוצה הזווית הקהה.

31) בתחום הריבוע $ABCD$ נתון, העבירו ארבעה קטיעים היוצרים את אותה זווית α עם צלעתו הריבוע CD שהתקבל ריבוע פנימי $PQRS$.

א. הוכח כי: $\frac{PQ}{AB} = \cos \alpha - \sin \alpha$

ב. לאיזו זווית α מתקיים: $PR = AB$?

32) PS הוא גובה במשולש PMQ (ראה ציור).

נתון $.PS = h , \angle MPS = \alpha , \angle SPQ = \beta$

א. הבע את שטח המשולש PMQ באמצעות h , α ו- β .

ב. מעגל שוכנו PS חותך את הצלעות PM ו- PQ בנקודות E ו- F בהתאם (ראה ציור).

.i. הבע באמצעות α ו- β את ESF .

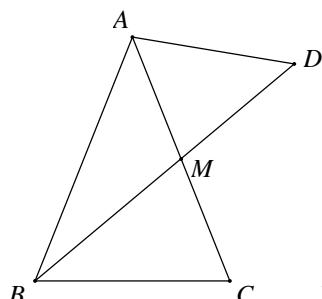
.ii. הבע באמצעות α ו- β את היחס בין שטח המשולש ESF לשטח המשולש PMQ .

33) במשולש ABC הצלעות הן a , b ו- c והזווית שמונהות מולן

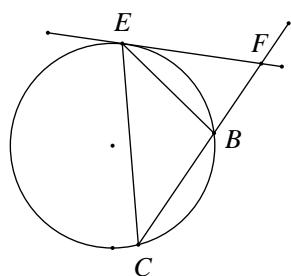
הן: α , β ו- γ בהתאם.

א. הבע את אורך התיכון m_a (התיכון לצלע a) באמצעות הצלעות b ו- c והזווית α .

ב. בדוק את הנוסחה שמצויה במקרה שבו המשולש ABC הוא שווה צלעות.

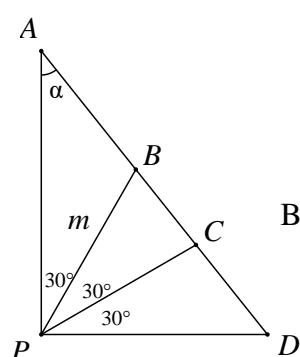

- (34) במשולש שווה שוקיים $\triangle ABC$ ($AB = AC$) הוא תיכון לשוק (ראה ציור). נתון כי רדיוס המעגל החוסם את המשולש $\triangle ABC$ הוא 10 ס'מ וכן נתון $\angle BAC = 50^\circ$.
- מצא את גודל הזווית $\angle BMC$.
  - משיכים את BM עד נקודה D , כך שרדיוס המעגל החוסם את המשולש $\triangle ABD$ הוא 14 ס'מ . מצא את שטח המשולש $\triangle AMD$.

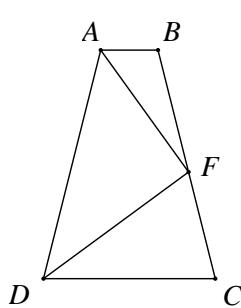

- (35) משולש שווה שוקיים $\triangle BCE$ ($BC = BE$) חסום במעגל שרדיוסו R . זווית הבסיס של המשולש $\triangle BCE$ היא α . בנקודה E העבירו משיק למעגל החותך את המשך השוק BC בנקודה F (ראה ציור).
- בטא את שטח המשולש $\triangle BEF$ באמצעות R ו- α .
  - מצא את הערך של α שבuboרו שטח המשולש $\triangle BCE$ שווה לשטח המשולש $\triangle BEF$.

- (36) בטרפז $BCDE$ ($BC \parallel ED$) אורך הבסיס BC הוא 12 ס'מ . הזווית שבין הבסיס BC לשוק DC היא 80° . אורך האלכסון BD הוא 16 ס'מ , והוא חוצה את הזווית $\angle CBE$. חשב את היקף הטרפז.

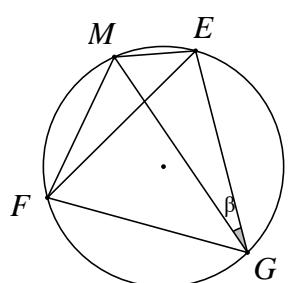
- (37) במשולש ישר-זווית $\triangle APD$ מחלקים את הזווית ישרה $\angle P$ לשולש זוויות שות. ככלומר: $\angle APB = \angle BPC = \angle CPD = 30^\circ$ (ראה ציור).
- נתון כי: $PB = m$, $\angle PAD = \alpha$.
- היעזר במשפט הסינוסים, והבע את m באמצעות α ו- CD .
  - הוכח כי: $\frac{AC \cdot BD}{AB \cdot CD} = 3$.

(38) בטרפז שווה שוקיים $ABCD$ ($AD = BC$, $AB \parallel DC$) היא נקודה על השוק BC , כך ש- DF חוצה את הזווית $\angle CDA$ ו- AF חוצה את הזווית $\angle DAB$ (ראה ציור).

$$\text{נתון: } \angle FAB = \beta, AB = \beta.$$

הבע באמצעות b ו- β את אורך הבסיס DC .

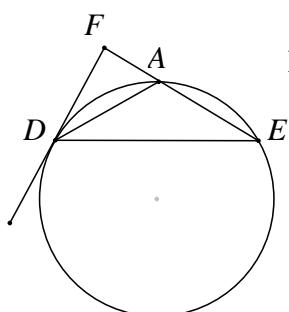

(39) משולש שווה צלעות EFG חסום במעגל שרדיוסו R . M היא נקודה על המעגל.

$$\text{נתון: } \angle MGE = \beta \quad (\text{ראה ציור}).$$

א. הוכח כי: $ME + MF = MG$

ב. אם $ME = R$ מה תוכל לומר על MG ?

(40) משולש שווה שוקיים ADE ($AD = AE$) חסום במעגל שרדיוסו R .

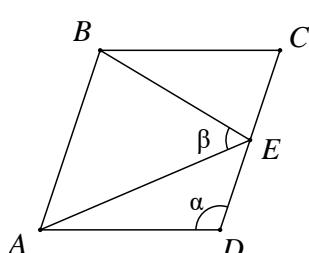
ישר המשיק למעגל בנקודה F חותך את המשך הצלע AE בנקודה G (ראה ציור).

$$\text{נתון: } \angle AED = \alpha \quad (60^\circ < \alpha < 180^\circ).$$

א. הבע את שטח המשולש ADF באמצעות R ו- α .

ב. הבע באמצעות α את היחס שבין שטח המשולש ADE ובין שטח המשולש ADF .

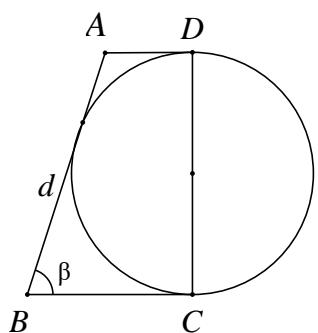
ג. חשב את α אם שטח המשולש ADE שווה לשטח המשולש ADF .

(41) במעוין $ABCD$ הנקודה E היא אמצע הצלע CD .

$$\text{נתון: } \angle AEB = \beta, \angle ADC = \alpha \quad (\text{ראה ציור}).$$

$$\text{הוכח כי: } \cos \beta = \frac{3}{\sqrt{25 - 16 \cos^2 \alpha}}$$

42) נתון טרפז ABCD ונתון מעגל. השוק DC הוא קוטר המעגל. השוק AB משיקה למעגל, והבסיסים AD ו- BC משיקים גם הם למעגל בנקודות D ו- C בהתאם (ראה ציור).

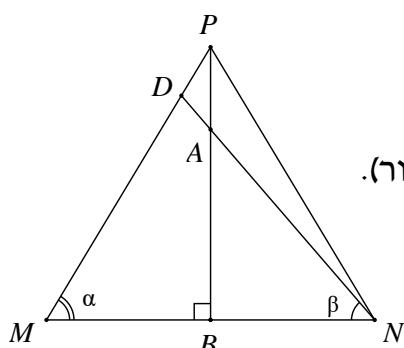
נתון כי: $AB = d$, $\angle B = \beta$.

א. הבע באמצעות d את סכום בסיסיו של הטרפז.

ב. הבע באמצעות d ו- β את היקף הטרפז ואת השטח של הטרפז.

ג. נתון שהיקף הטרפז 25 ס"מ ושטחו 25 סמ"ר.

חשב את הזווית החוצה β .

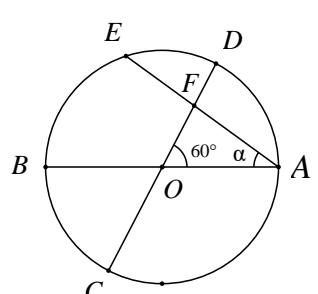

43) במשולש שווה שוקיים PMN $PM = PN$.
PA = $\frac{1}{5} \cdot PB$, כך ש-
A היא נקודת על הגובה PB, כז ש-

נתון: $BN = \alpha$, $\angle DNB = \beta$, $\angle DNM = \gamma$.

א. חשב את היחס $\tan \beta : \tan \alpha$

ב. חשב את היחס $PM : DM$.

44) במעגל שמרכזו O ורדיוסו R מעבירים שני קטרים ו- CD AB הנחתכים בזווית של 60° .

מיתר AE, היוצר זווית α עם הקוטר AB,

חותך את הקוטר CD בנקודה F (ראה ציור).

א. הבע את שטח המשולש ACF ו- α .

באמצעות R ו- α .

ב. הוכח שכאשר $\alpha = 30^\circ$, שטח המשולש ACF

$$\cdot \frac{3}{8} \cdot \sqrt{3} \cdot R^2$$

תשובות סופיות:

$$\frac{1}{2}R \cdot r = \frac{2R \sin(\alpha + \beta) \tan \frac{\beta}{2} \tan \frac{\alpha}{2}}{\tan \frac{\alpha}{2} + \tan \frac{\beta}{2}} = 4R \sin \frac{\alpha}{2} \sin \frac{\beta}{2} \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \quad \text{א. 1}$$

$$. KN = 21.52 \text{ ס"מ}, MF = 11.28 \quad \text{ב. 2}$$

$$. EF = 5.975 \text{ ס"מ} \quad \text{ב. NA} = 18.385 \text{ ס"מ} \quad \text{א. 3}$$

$$. \frac{a}{2 \sin \beta} \cdot \left[1 + \tan \beta + \frac{1}{\cos \beta} \right] \cdot \text{ב. OK} = \frac{a}{2 \cos \beta} \quad \text{א. 4}$$

$$. 24 \cdot \left(1 + \tan \frac{\alpha}{2} \right)^2 \cdot \text{ב. } 12 \cdot \tan \frac{\alpha}{2} \quad \text{א. 5}$$

$$. AE = 8 \sin \beta \cdot \left[\tan \beta - \tan \left(\frac{1}{2} \beta \right) \right] = 8 \tan \beta \cdot \tan \left(\frac{1}{2} \beta \right) \quad \text{א. 6}$$

$$. 2 \cdot \frac{\tan 20^\circ}{\sin 40^\circ} = \frac{1}{\cos^2 20^\circ} \approx 1.132 \quad \text{ב. 7}$$

$$. -2 \cdot \frac{\tan \alpha}{\tan 2\alpha} = -\frac{\cos 2\alpha}{\cos^2 \alpha} = \tan^2 \alpha - 1 \quad \text{א. 8}$$

ב. מתקיים: $AO = 2 \cdot DO$ (מפגש הגבהים הוא גם מפגש התיכוןים).

$$. r = \frac{16}{\tan 59^\circ + \tan 67^\circ} \quad \text{ב. } \approx 3.98 \quad BC = r \cdot (\tan 59^\circ + \tan 67^\circ) \approx 4.02 \cdot r \quad \text{א. 9}$$

$$. S = 147.86 \text{ סמ"ר} \quad \text{ב. 10}$$

$$S \approx 0.0495 \cdot R^2 \quad \text{ב. } \angle C = 73.3^\circ, \angle D = 90^\circ, \angle A = 16.7^\circ \quad \text{א. 11}$$

$$S_1 = 100 \cdot \sin \alpha \cdot \cos \alpha = 50 \cdot \sin 2\alpha \quad \text{א. 12}$$

$$S_2 = 50 \cdot \sin^2 \alpha \cdot \sin(180^\circ - 2\alpha) = 50 \cdot \sin^2 \alpha \cdot \sin 2\alpha \quad \text{ב.}$$

$$. \text{ב. 27 ייח"ש. } S = \frac{1}{2} k^2 \cdot (1 + 2 \sin \beta \cos \beta) \quad \text{א. 13}$$

$$. S = 90.45 \text{ סמ"ר} \quad r \approx 5.548 \quad \text{א. 14}$$

$$\frac{CO}{CE} = \frac{1}{2 \sin^2 \beta} \quad \text{ב. } CE = 2a \cdot \sin \beta, CO = \frac{a}{\sin \beta} \quad \text{א. 15}$$

ג. היחס הוא: $\frac{2}{3}$ (בדומה למפגש התיכוןים במשולש).

$$\tan^2 \frac{\alpha}{2} \quad \text{ג. יחס השטחים: } S_{\Delta BOC} = \frac{1}{2} m^2 \cdot \sin \alpha \cdot \tan^2 \frac{\alpha}{2} \quad \text{ב. } S_{\Delta ABC} = \frac{1}{2} m^2 \cdot \sin \alpha \quad \text{א. 16}$$

ד. במקרה זה $ABOC$ הוא ריבוע, ויחס השטחים שווה ל-1 ($\tan^2 45^\circ = 1$)

$$. AC = x = d \cdot \frac{\tan \beta}{\tan \alpha - \tan \beta} \quad \text{ב. 17}$$

$$\cdot PD = \frac{m(1 - \cos \alpha)}{\cos \frac{\alpha}{2}} = \frac{2m \cdot \sin^2 \frac{\alpha}{2}}{\cos \frac{\alpha}{2}} = 2m \cdot \sin \frac{\alpha}{2} \cdot \tan \frac{\alpha}{2} . \quad AE = m \cdot \cos \alpha . \text{ נ } (18)$$

$$. S \approx 9.07 \text{ סמ''ר } (19)$$

$$. \angle ODB \approx 44.7^\circ \text{ (20)}$$

$$. S_{\Delta PAN} = \text{ב. } 8.2 \text{ סמ''ר}$$

$$NP = \text{ס''מ } 10.38 . \text{ נ } (21)$$

$$\text{ב. } 400 \text{ סמ''ר.}$$

$$S = 800 \cdot \sin^2 \beta \cdot \sin 2\beta . \text{ נ } (22)$$

$$. S_{\Delta ABC} = 3 \cdot \sqrt{3} \approx 5.196 \text{ (23)}$$

$$. \text{ יחס השטחים הוא: } \left(-\frac{\sin 3\beta}{\sin \beta} \right) = 1 - 4 \cos^2 \beta . \text{ נ } (24)$$

$$\frac{\sin(\alpha + \beta)}{\sin \beta \cdot \cos \alpha} . \quad \text{ב.}$$

$$S_{\Delta ABD} = 288 \cdot \frac{\sin \alpha \cdot \cos^2 \alpha \cdot \sin \beta}{\sin(\alpha + \beta)} . \text{ נ } (25)$$

$$. MQ \approx \text{ס''מ } 15.43 \text{ (26)}$$

$$. DC = m \cdot \frac{\sin \alpha}{\sin(\alpha + \beta)}, AB = m \cdot \frac{\sin \alpha}{\sin(\alpha - \beta)} \text{ (27)}$$

$$. 45^\circ, 60^\circ, 75^\circ \text{ או } 45^\circ, 120^\circ, 15^\circ . \quad \text{ב.} \quad \sin \alpha = \frac{1}{m} . \text{ נ } (28)$$

$$. \alpha \approx 20.7 \text{ (29)}$$

$$. \frac{2}{3} \cdot t \approx 0.667t . \quad \text{ב.} \quad 1 < k < \sqrt{3} \text{ או } \sqrt{5} < k < 3 . \text{ נ } (30)$$

$$. \alpha = 15^\circ \text{ (31)}$$

$$. \angle ESF = 180^\circ - (\alpha + \beta) . \text{ i.} \quad S_{\Delta MPQ} = \frac{1}{2} \cdot h^2 \cdot (\tan \alpha + \tan \beta) . \text{ נ } (32)$$

$$. S_{\Delta EFS} : S_{\Delta MPQ} = \frac{1}{4} \cdot \sin 2\alpha \cdot \sin 2\beta . \text{ ii.} \quad \text{ב.}$$

$$. m_a = \frac{\sqrt{3}}{2} \cdot b . \quad \text{ב.} \quad m_a = \frac{1}{2} \cdot \sqrt{b^2 + c^2 + 2 \cdot b \cdot c \cdot \cos \alpha} . \text{ נ } (33)$$

$$. S_{\Delta AMD} = \text{ב. } 54.1 \text{ סמ''ר} \quad \angle BMC = 79.5^\circ . \text{ נ } (34)$$

$$. \alpha = 45^\circ . \quad S_{\Delta BEF} = \frac{2R^2 \cdot \sin^3 \alpha \cdot \sin 2\alpha}{\sin 3\alpha} . \text{ נ } (35)$$

$$. P_{BCDE} = 51.09 \text{ (36)}$$

$$. BD = \frac{\sqrt{3} \cdot m}{2 \cdot \cos \alpha} \quad , AB = \frac{m}{2 \cdot \sin \alpha} \quad , AC = \frac{\sqrt{3} \cdot m \cdot \sin(30^\circ + \alpha)}{2 \cdot \sin(60^\circ + \alpha) \cdot \sin \alpha} . \text{ נ } (37)$$

$$. CD = \frac{m \cdot \sin(30^\circ + \alpha)}{2 \cdot \sin(60^\circ + \alpha) \cdot \cos \alpha}$$

$$\cdot DC = \frac{-b \cdot \tan \beta}{\tan 3\beta} \quad (38)$$

. ב. MG הוא קוטר במעגל. (39)

$$\cdot \alpha = 90^\circ \quad \frac{S_{\Delta ADE}}{S_{\Delta ADF}} = -\frac{\cos(1.5\alpha)}{\cos(0.5\alpha)} \quad \text{ב.} \quad S_{\Delta ADF} = \frac{-2R^2 \cdot \cos^3 \frac{\alpha}{2} \cdot \sin \alpha}{\cos(1.5\alpha)} \quad .N \quad (40)$$

$$\cdot \beta = 30^\circ \quad S = \frac{1}{2}d^2 \cdot \sin \beta, \quad P = 2d + d \sin \beta \quad \text{ב.} \quad AD + BC = d \quad .N \quad (42)$$

$$\cdot PM : DM = \frac{9}{8} = 1.125 \quad \text{ב.} \quad \tan \beta : \tan \alpha = \frac{4}{5} = 0.8 \quad .N \quad (43)$$

$$\cdot S = \frac{3R^2 \cdot \sin(30^\circ + \alpha)}{4 \cdot \sin(60^\circ + \alpha)} \quad .N \quad (44)$$